

LAKIALOITE 145/2003 vp

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 77/2003 vp. Aloitteessa ehdotetaan, että oikeus osittaiseen hoitorahaan ulotetaan myös yrittäjille. Säännöksen soveltaminen

on nykytilan mukaisesti sidottu työ- tai virkasuhteeseen, eikä yrittäjällä siten ole oikeutta osittaiseen hoitorahaan.

PERUSTELUT

Nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta (HE 77/2003 vp) tarkoituksena on tukea pienten lasten vanhempia heidän joutuessaan sovittamaan yhteen perhe- ja työelämää. Tämä tavoite toteutuisi vain palkansaajana toimivien pienten lasten vanhempien osalta. Yrittäjääsemassa toimivien pienten lasten vanhempia säädöksen avulla ei sen sijaan pystytä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa tukemaan. Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen on yrittäjällä usein palkansaajaa hankalampaa, ja se vaikuttaa myös nuorten ihmisten halukkuuteen ryhtyä yrittäjiksi. Erityisen hankalaksi yrittäjävanhempien perhe- ja työelämän yhteensovittamisen tekee se, että yrittäjien työaika on säännönmukaisesti palkansaajan työaikaa pidempi ja työtehtävät usein osuvat tavanomaisten työaikojen ulkopuolelle.

Sosiaaliturvan eroja palkansaajan ja yrittäjän välillä on pyrittävä poistamaan niissä asioissa,

joissa eroavuutta ei voida perustella yritystoiminnan luonteesta ja siihen kuuluvasta yrittämisen riskistä johtuvilla seikoilla. Sosiaalipoliittisin toimenpitein olisi syytä paitsi tukea yrittäjänä toimivia pienten lasten vanhempia työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa myös madaltaa yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä yhdenmukaistamalla palkansaajan ja yrittäjän sosiaaliturvaa.

Yrittäjällä on tällä hetkellä oikeus lasten kotihoidon tukeen samoin kuin sairausvakuutuslain mukaisiin äitiys- isyys- ja vanhempainrahaan sekä osittaiseen vanhempainrahaan. Oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen osittaiseen vanhempainrahaan yrittäjällä on silloin, kun omassa yrityksessä tehty työ vähenee 40—60 prosenttiin aiemmasta vähintään kahden kuukauden ajaksi.

Vastaavasti oikeus osittaiseen hoitorahaan tulee ulottaa koskemaan myös yrittäjiä. Osittaisena hoitorahana suoritettavat etuudet kustanne-

LA 145/2003 vp — Sari Sarkomaa /kok ym.

taan yleisin verovaroin, joiden maksamiseen myös yrittäjät osallistuvat.

Hallituksen esityksessä sairausvakuutuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 147/2002 vp), jonka pohjalta osittaisesta vanhempainrahasta säädettiin, on edellytetty yrittäjävanhemman esittävän luotettava selvitys yrittäjänä tehdyn työn vähenemisestä. Samanlaista selvitystä voitaisiin edellyttää osittaista hoitorahaa hakevalta yrittäjävanhemmalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 momentti laissa 562/2000, sekä *lisätään* 13 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 562/2000 ja laissa 1078/2002, uusi 5 momentti seuraavasti:

13 §

Osittainen hoitoraha

Virka- tai työsuhteessa olevalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmivuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa. Sama oikeus on sellaisella yrittäjällä, jonka omassa yrityksessään tekemä työ vähenee lapsen hoidon vuoksi 40—60 prosenttiin aiemmasta. Lapsen vanhemmalla tai huoltajalla on oikeus osittaiseen hoitorahaan sa-

moin edellytyksin myös silloin, kun lapsi osallistuu perusopetuksen ensimmäisen tai toisen vuoden opetukseen tai kun lapsi osallistuu oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävänä lukuvuotena oppivelvollisena esiopetukseen.

— — — — —
(4 ja 5 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös

(Kuten HE)

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2003

Sari Sarkomaa /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Paula Risikko /kok
Irja Tulonen /kok
Jere Lahti /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Jyrki Katainen /kok

Jyri Häkämies /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Martin Saarikangas /kok
Suvi Lindén /kok
Arto Satonen /kok
Petri Salo /kok
Raija Vahasalo /kok